

[Statsministeren.]

det fremsatte tilbud om varig stationering af et stort antal allierede flyvertropper på dansk territorium. Og hvis jeg har uret i denne antagelse, beder jeg udtrykkeligt om at måtte blive korrigeret. Det ærede medlem bør af mange grunde nu ganske klart sige, om han er enig eller uenig i det standpunkt, regeringen har formuleret i programklæringen.

Ordføreren for det konservative folkeparti, det ærede medlem hr. Aksel Møller, talte på dette punkt klart og beslutsomt. Jeg opfattede det ærede medlem således, at det konservative parti ønsker den tilbudte stationering og helst ønsker, at Danmark siger ja nu. Her er vi og de konservative altså uenige i vor vurdering.

Det ærede medlem var skuffet over at konstatere et „gustent overlæg“ — som han sagde — i min stillingtagen til de udenrigspolitiske problemer og vurderinger. Om farven netop er gusten, skal jeg helt overlade til andre at afgøre. Men, ærlig talt, hvis han spørger mig, om jeg finder det ulejligheden værd at tænke sig om, før et så vigtigt skridt eventuelt tages, og at gøre det grundigt og gøre det ud fra danske og nordiske synspunkter og ud fra, hvad der både de små, men glædelige tegn på mulighed for international afspænding og forhandling bedst — ja, så vil jeg slet ikke nægte, at mit svar bliver et ganske klart ja. Vi skal tænke os om. Det er altid klogt at tænke sig om, før man tager afgørende skridt.

Da det ærede medlem taler om min egenmægtighed i udenrigspolitiske anliggender — en tale, der ofte er gentaget i den tidligere regeringspresse — tvinges jeg mod min vilje, men nu er det nødvendigt, til at minde om et par vigtige hændelser. Det er nemlig slet ikke mig, der har optrådt egenmægtigt.

Det vil erindres, at socialdemokratiet allerede efter valget den 21. april forlangte den daværende regerings demission — efter folkeafstemningen. Da folkeafstemningen den 28. maj var lykkeligt gennemført, blev der, såvidt jeg husker, den 1. juni af den daværende højtærede statsminister indkaldt til et møde med de demokratiske partiers repræsentanter, hvor partierne blev spurgt om deres stilling til regeringen.

På dette møde opretholdt socialdemokratiet sin undsigelse af regeringen Erik Eriksen-Kraft. Regeringen blev imidlertid siddende efter 1. juni med tilladelse af det radikale venstre og retsforbundet, men prisen for dens forbliven var, at den ikke i sommerens løb rejste forsvars- eller udenrigspolitiske problemer, der var strid om. Det var ikke en pris, der blev den daværende regering afpresset, men det var et forslag, fremsat af venstres statsminister og den konservative udenrigsminister.

Hertil kommer, at den tidligere udenrigsminister ikke foranledigede det udenrigspolitiske nævn indkaldt til et eneste møde i perioden fra 15. maj, hvor vi indtrængende havde henstillet, at Norden støttede det churchillske initiativ angående en stormagtskonference, indtil socialdemokratiet holdt sin kongres i slutningen af juni. Det lader til, at det ærede medlem hr. Aksel Møller helt har glemt disse hændelser, og de er ganske afgørende for en fair bedømmelse af min adfærd.

I slutningen af juni måned holdt socialdemokratiet så sin kongres. Vi er et demokratisk parti. Vor kongres, der holdes hvert fjerde år, tæller mange hundrede delegerede, valgt på generalforsamlinger og kredsmøder landet rundt. Den behandler på grundlag af indsendte forslag både uden- og indenrigspolitiske problemer, partiets arbejde i den forløbne kongresperiode diskuteres, og fremtidslinier afstikkes. Det var på denne kongres, at jeg som mit partis formand motiverede mit standpunkt i stationeringsagen. Det var for dette forum — vil jeg gerne understrege — min selvfølgeligelige ret og min naturlige pligt. I nøje overensstemmelse med, hvad jeg i denne sag har fremhævet tidligere, sagde jeg, at vort lands ret til at modtage allieret hjælp, hvis vi selv skønner det hensigtsmæssigt, efter min mening måtte være indiskutabel. Jeg henviste til den udenrigspolitiske kursændring, der tilsyneladende var sket efter Stalins død i marts, jeg henviste til de planlagte og meget afgørende stormagtsforhandlinger med deres muligheder for afspænding, jeg henviste til det helt uafklarede tyske problem, jeg henviste til Norges stilling og meget andet — og konkluderede på kongressen, at alt dette efter min mening talte for, at vi, alt taget